

Tritónova kašna

Milé děti, zdravím vás i vaše rodiče,

každý měsíc se setkáváme na loutkovém představení v Muzeu umění v Olomouci (MUO). Někteří z vás zůstávají i na divadelní dílnu. Ale teď je divadlo a celé muzeum umění zavřené, dokonce i školy zamkly svá vrata. My jsme doma, což je prima, jen když to netrvá dlouho. Loutky a pimprlata teď nehrají. To ale znamená, že si nějakou loutkovou špumpřnádu nemůžeme zahrát doma! **Divadlo začíná!**

POZOÓR, NAHAZUJI, CHYTEJTE! - KDO SE CHYTÍ, JE LAPEN LOUTKOVOU NITÍ!

Divadlo je hra a my si hrajeme rádi! A brikule se dají dělat kdekoliv a s čímkoliv. V divadle, v muzeu, na ulici, doma ... ráno, večer, po "o" ... s loutkou, hrncem, papírem.

Když zavřeli MUO, stála jsem na vylidněném náměstí, posadila se ke kašně a jen koukala. Ani v době letních prázdnin není Olomouc tak prázdná! Taky je mnohem tepleji a každá kašna je plná vody, jejich chrliče tryskají vodní prameny do nebe, ale ony padají zpět na hladinu (to je ta mocná fyzika). Vzduch je pak vlhý a je-li klid, jako teď na náměstí, přilétají ptáci, aby se napili. Teď jsem na náměstí jen já, ticho a prázdná kašna. Přiznám se, že jsem si jí nikdy mnoho nevšímalá. Velká kašna, malého Tritóna! Představuji si, jak Tritón, neposedné dítě mořských božstev ze starověkého Řecka, drandí ve své mušli po nekonečné hladině moře. Do mušle zapřahá vodní psy a občas vyřídí nějakou zprávu, je přece posel mořských božstev! Ale hlavně si hraje! Někdy trochu zlobí a troubí na lasturu. Tradááá - a vlny se rozdivočí a moře se vaří! Nebo jen jemně: tramtadadá - jako když pohladí a vlnky jen poťouchle skotačí! Taky si hraje s rybami a mořskou havětí ...

1. Postavíte si divadlo.

Rodiče vám vytisknou divadelní plánek (určitě vymyslí jak a kde, protože to moc chtějí). Vy ho vybarvíte (však víte - užijete barev dle vlastní libosti), pak vystřihnete (zvláště výřezy na mořské vlnky musí být velké tak, aby jimi vlnky procházely vpravo a vlevo, jako když houpe, volně a lehce, prudce a rychle, jak budete chtít) a nakonec slepíte. Než začnete slepovat, **PROSÍM RODIČE: podlepte dětem celé divadlo i s kašnou a vlnkami kartonem, krabicí nebo rovnou vytiskněte na tvrdý papír. Je to moc důležité!**

2. Divadelní hra začíná!

(Nezapomeňte! Než vše vyzkoušíte a nazkoušíte, bude to chvíli trvat - tomu se říká divadelní zkouška a to je taky hra! Teprve pak může být představení, které klope jako když ploutví pleská.)

3. Zvuky a ruchy

Abychom si užili mořskou scénu, je třeba vypilovat hru s vlnkami. Ty rozpohybujete tak, že ve stejnou chvíli, na jedné straně divadla, posouváte pásy moře střídavě dopředu a dozadu. Začněte pomalu, třeba předním pásem dopředu a současně zadním dozadu, pomalu, jako když řeže dvěma pilkami, každou v jiném směru.

Až vám to půjde, můžete měnit rychlost, trénovat zpomalení a zrychlení.

(Aby vše dobře fungovalo, je třeba mít úplně volné průřezy, tvrdé a neohebné mořské pásy a celé divadlo pevně zakotvené - přilepené k těžké, nehybné podložce - přilepte divadlo například na krabici plnou těžkých věcí a můžete do ní zavřít i těžké myšlenky). Trénujte, zkoušejte!

Mořem už vládneme jako Poseidón nebo jako jeho synáček Tritón. Ale bez zvuků je moře němé! A my víme, že umí být divoké a řvoucí i ševelivě zpívající! Tedy, alou, hledáme, připravujeme si zvuky moře všech sil, tónů, barev! Třeba: pet láhev s vodou, různě naplněná; nebo plechovka částečně naplněná čockou nebo hrachem; čvachtání rukou v hrnci s vodou; šustění igelitovou taškou, tření dvou kartónů o sebe, šustákovou bundou; ale také třesk činelů, pokliček a jemné zvonění či cinkání lžičkou o pokličku ... Vyzkoušejte, vyberte, co se vám líbí a ... **ZVUKOVÁ ZKOUŠKA!**

4. A taky začátek divadla -

"cililink" (Na opravdový nebo pomyslný zvoneček, na to nezapomeňte! Začínáme). Rozdělení rolí: 1-2 herci, vodo-vodič a loutko-vodič nebo obé v jedné osobě (záleží, jak jste velká rodina). Ostatní jsou diváci, ale také zvukaři a ručaři. Kdo se dívá, hraje zvuky moře podle rychlosti a dynamiky pohybu mořských vln (ty ovládá vodo-vodič). Užijte si! Hrajte si všichni!

A nechte předscénu rozehrát! Užijete hry moře a hry na moře klidné, zpěvné, cinkavé, divoké, řinčící a třeskuté!

Tramtadáá

Tritónova kašna

5. Pak - mořská hra

(máte-li 2 herce: moře stále zvučí a tančí, 2. herec loutko-vodič zatroubí na Tritónovu mušli a zvolá ...)
(máte-li jen 1 herce: pohyb moře ustává, ale zvuk neutichá. Divadlo je hra na JAKO - za zvuků moře si pohyb mořské hladiny můžeme dál představovat - vodo-vodič se stává loutko-vodičem)

Loutko-vodič zatroubí jako Tritón na mušli "tramtadadááá" a zvolá: **Šupiny, rybičky, mořské dětičky, pojďte si hrát!** (nezapomeňte, že moře stále zvučí, když je vás více tak i mořská hladina tančí).

Loutko-vodič odloží mušli a postupně bere loutky - mořskou havěť a hraje s nimi - jak proplouvají mořskými vlnami.
(loutky jsou záměrně ve tvaru půlměsíce, jde s nimi krásně, jak na houpačce, vplout tlamou - z vrchu jedné strany divadla až do hloubky mezi vlnami - vynořit se, vyplout na druhé straně divadla - a zmizet v oblacích) I tento pohyb může herec doprovázet zvukem - ševelením - silným i slabým - pomocí vlastních úst.

Až loutko-vodič zvládne pohyb jednou loutkou, může přidat další. Havěť může připlouvat střídavě z jedné a druhé strany (máte dvě loutky pravé a dvě levé) a nakonec může prostřídat všechny loutky. Záleží jen na vás.

NAKONEC herec loutko-vodič odloží loutky, zatroubí jako Tritón na mušli "tramtadadááá" a zvolá: **Šupiny, rybičky, mořské dětičky rychle domů!**

6. Divadlo uzavírá stejný děj jako u předscény

- závěrečný děj může být kratší

(máte-li 2 herce: herec loutko-vodič již zatroubil na Tritónovu mušli a zvolal ... viz výše, dál hraje jen vodo-vodič)

(máte-li jen 1 herce: herec již zatroubil na Tritónovu mušli a zvolal ... viz výše a stává se vodo-vodičem), diváci-ruchaři stále zvučí - dle pohybů moře Vodo-vodič rozpohybuje mořské pásy - prostřídá jejich rychlost - nejprve ze středně klidného moře - k moři rozbouřenému - pak, postupně, slabšímu, klidnému, tiššímu a tiššímu až do úplného ticha a klidu. ... chvíli ticho ... cililink - zazvonil zvonec a pohádky o Tritónovi je konec!

CHCETE-LI HRÁT DÁL:

Diváci zavrou na chvíli oči, herec nebo herci schovají jednu loutku za vlny tak, aby vykukoval pouze její ocas a zvolá/lají (ve stejnou chvíli mohou diváci otevřít oči): **Hádej, hádej, ploutvičko, mořská dutá hlavičko, co jsem zač?!** a ukáže/ží na diváka - ten hádá. Když uhodne, stává se hercem a můžete hrát znovu. Neuhodne-li, dostane úkol, třeba: zahrát, že plave po pokoji; nasadit si ponožky na ruce a zahrát s nimi rybí závody; vydržet pod vodou co nejdéle; zabublat do vody - co si k pobavení vymyslíte. Pak můžete hrát dál.

Přeji vám krásnou hru, tvořivé zkoušení a libé skotačení. Práce je mnoho, nespěchejte, vše má svůj čas.

Děkuji ilustrátorce Radce Martinové za skvostné divadlo.

Zdravím vás a těším se na viděnou
Pavína Wolfová

Užívejte hry moře a hry na moře
klidné, zpěvné, cinkavé, divoké,
řinčící a třesuté!

